

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 10/2011 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kasvin-
suoja-aineista sekä laeiksi metsän hyönteis- ja
sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n ja
rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muut-
tamisesta**

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 2011 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi kasvin- ja metsänsuojeluaineista sekä laeiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n ja rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta (HE 81/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi maa- ja metsätalousvaliokuntaan samalla määrännyt, että ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Erkki Arnkil ja maatalousylitarkastaja Tove Jern, maa- ja metsätalousministeriö
- jaostopäällikkö Eija-Leena Hynninen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- asiakaspäällikkö Pentti Ruuttunen, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
- vanhempi tutkija Marja Poteri, Metsäntutkimuslaitos
- asiantuntija Pertti Sundqvist, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon ympäristöministeriöltä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta toteaa, että kasvin- ja metsänsuojeluaineita koskevan kokonaisuusdistuksen yleisenä lähtökohtana on toimeenpanna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009 kasvin- ja metsänsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (kasvin- ja metsänsuojeluaineasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2009/128/EY) yhteisön politiikan perusteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi (puitedirektiivi).

Valiokunta pitää tärkeänä kasvin- ja metsänsuojeluaineiden kestävän käytön säätelyn tavoitteita: ympäristölle ja terveydelle aiheutuvien vaarojen ja riskien minimoimista, valvonnan suunnitelmallisuutta, haitallisimpien aineiden korvaamista vähemmän haitallisilla ja torjunta-aineiden käytön vähentämisestä. Valiokunta pitää esityksiä perusteltuina ja tarpeellisina, koska pyrkimyksistä huolimatta kasvin- ja metsänsuojeluaineiden kulutus ja

käyttö ei ole vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Esityksen mukaan kasvinsuojeluaineita koskevalla koulutuksella, tutkinnolla ja levitysvälineiden testauksella pyritään kasvinsuojeluaineiden turvalliseen ja asianmukaiseen käyttöön. Valiokunta katsoo, että tuloksellisen koulutuksen toteuttamiseen tarvitaan sujuvaa yhteistyötä Tukesin ja muiden viranomaisten, tutkimuksen, neuvonnan, viljelijöiden ja muiden alan toimijoiden kesken. Koulutuksella voidaan edistää kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistä siten, että kasvinsuojeluaineita käytetään entistä suunnitelmallisemmin sopiva määrä oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan. Teknisen käyttökoulutuksen lisäksi tulee koulutuksessa varmistua siitä, että käyttäjät tuntevat kasvinsuojeluaineiden pitkäaikaiskäytön mahdolliset riskit ja pyrkivät vähentämään niitä. Pitkäaikaisvaikutuksissa tulee ottaa huomioon erityisesti myös resistenttien tuholaisten lisääntymisen mahdollisuus.

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys on esityksen mukaan pääsääntöisesti kielletty. Poikkeuksista lentolevityskieltoon päättäisi nykyiseen tapaan joko Elintarviketurvallisuusvirasto tai maa- ja metsätalousministeriö tilanteissa, jotka ovat niin vakavia, että kasvinsuojeluaineiden lentolevitys olisi käytännössä ainoa tehokas väline uhkien torjuntaan. Lentolevityksen edellytyksiin kuuluu, että ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ovat pienempiä verrattuna kasvinsuojeluaineen levitykseen maasta käsin, valmiste on hyväksytty erityisesti lentolevitykseen, toteuttajalla on suoritettu tutkinto ja levitysväline on testattu. Valiokunta pitää tarpeellisena lentolevityksen ehtojen tiukentamista, jotta riskejä voidaan hallita paremmin.

Lakiehdotuksen mukaan Tukes laatii ja toimeenpantee yhdessä alan toimijoiden ja muiden viranomaisten kanssa kasvinsuojeluaineiden kestäväen käytön kansallisen toimintaohjelman. Puitedirektiivin mukaisessa ohjelmassa määritetään tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut kasvinsuojeluaineiden käytöstä ihmisten ja eläinten terveydelle sekä ympäristölle aiheutuvien riskien vähentämiseksi sekä integroidun torjunnan

edistämiseksi. Integroidussa torjunnassa korostetaan terveiden viljelykasvien kasvattamista ja kannustetaan käyttämään myös luonnonmukaisia torjuntakeinoja. Lisäksi toimintaohjelmassa tulee edistää vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttöä. Valiokunta pitää integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttöönottoa oikeana kehityssuuntana pyrittäessä kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämiseen.

Kemikaalien tuotevalvontatehtävät, mukaan lukien kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi, hyväksymis- ja valvontatehtävät, joita aiemmin hoidettiin Valvirassa, SYKEssä ja Evirassa, keskitettiin 1.1.2011 lukien Tukeisiin. Kasvinsuojeluaineasiantuntijuuden keskittäminen antaa Tukesille periaatteessa hyvät lähtökohdat uuden lain edellyttämille moninaisille tehtäville. Valiokunta toteaa, että esityksen vaikutukset kohdistuvat lähinnä Tukeisiin, jossa uudet tehtävät esimerkiksi koulutuksen suunnittelussa, integroidun torjunnan käyttöönotossa ja kasvinsuojeluaineiden ruiskujen testausvaatimuksissa vaativat riittäviä henkilöresursseja. Tukesin tehtäväalue on niin laaja, että se asettaa sekä uuden organisaation sisäiselle toiminnalle että Tukesin ja alan muiden toimijoiden ja viranomaisten yhteistoiminnalle suuret vaatimukset.

Valiokunta toteaa, että esityksen mukaan Tukes vastaa lain määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä sekä on EU:n kasvinsuojeluaineasetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen. Tukes laatii myös vuosittain suunnitelman valvonnan järjestämisestä. ELY-keskusten tarkastajat kuitenkin tekevät käytännön tarkastukset kaupoissa ja maataloilla. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös ELY-keskuksilla on jatkossa riittävät resurssit suunnitelman mukaisen kasvinsuojeluaineiden valvonnan toteuttamiseen.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta esittää,

että maa- ja metsätalousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas	Jari Lindström /ps
jäs.	Eeva-Johanna Eloranta /sd	Eeva Maria Maijala /kesk
	Christina Gestrin /r	Martti Mölsä /ps
	Timo Heinonen /kok	Sirpa Paatero /sd
	Antti Kaikkonen /kesk	Mirja Vehkaperä /kesk
	Pauli Kiuru /kok	Juha Väättäinen /ps.
	Jukka Kärnä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.